

Lausunto Vampulan metsästysseura Hukka Ry:n ampumaradan ympäristöluvasta

ES ymplk 07.11.2023 § 114
1448/11.01.00/2023

Loimaan elinympäristölautakunta on pyytänyt Säskylän ja Huittisten ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa aivan kuntien rajalla sijaitsevan ampumaradan ympäristölupahakemuksesta. Vampulan metsästysseura Hukka ry hakee ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaista ympäristölupaa ulkona sijaitsevalle ampumaradalle. Kyseessä on pienimuotoinen ampumarata, jolla ammutaan luotiaseilla (kivääri, pienoiskivääri, pistooli) ja haulikolla (skeet) yhteensä noin 14 000 laukausta vuodessa. Rataa käytetään pääosin ammunnan harjoitteluun, lisäksi sillä järjestetään jonkin verran metsästysseuran omia ammuntakilpailuja ja suoritetaan metsästäjien lakisääteisiä ammuntakokeita. Ampumatoiminta paikalla on alkanut luotiaseiden osalta vuonna 1965 ja haulikkoammunnan osalta vuonna 1975. Rata on käytössä lumettomaan aikaan vuodesta. Radan päivittäiset käyttöajat ovat arkisin kello 9–21 ja sunnuntaisin kello 12–21.

Ampumarata sijaitsee noin 4,5 kilometriä Vampulan kylän keskustasta etelään Loimaan kaupungin puolella lähellä Loimaan ja Huittisten kaupunkien ja Säskylän kunnan rajakohtaa. Rata-alue kuuluu metsästysseuran jäsenen omistamaan kiinteistöön Metsämarkula 430-472-2-44, jolta metsästysseura on vuokrannut osan ampumaratakäyttöön. Hukan ampumaradalla on ollut ampumatoimintaa, mutta ei voimassa olevaa ympäristölupaa. Kyseessä on siis olemassa olevan toiminnan luvittaminen.

Rata-alueelta kahden kilometrin sisällä on Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan 5 asuinrakennusta ja 20 vapaa-ajanasuntoa. Näistä ampumarataa lähimmät kohteet ovat radasta pohjoiskoillisessa noin 900 metrin päässä oleva vapaa-ajanrakennus ja noin 900–1100 metrin päässä luoteessa sijaitseva asuin- ja vapaa-ajanrakennusten keskittymä. Rata sijaitsee kokonaisuudessaan Säskylänharju-Virtaankankaan 1E-luokan pohjavesialueella ja sen muodostumisalueella.

Ampumaratojen ympäristöriskit syntyvät pääasiassa meluvaikutuksesta ja luotien ja haulien sisältämistä metalleista. Ympäristölupahakemuksen liitteessä 2. tarkastellaan ampumaradan meluvaikutuksia ja tehdään esitys meluntorjuntatoimenpiteiksi. Hukan ampumaradalle on laadittu vuonna 2022 meluselvytys. Selvityksen mukaan ampumaradan melun A1-enimmäisäänitaso ylittää asumiseen käytettävien alueiden ohjearvon 65 dB viidellä asuinrakennuksella ja loma-asumiseen käytettävien alueiden ohjearvon 60 dB usealla loma-asunnolla. Hukan ampumaradalla ammuttavasta laukausten kokonaismäärästä kiväärillä ammuttujen laukausten osuus on noin 4 000, pienoiskiväärin noin 2 000, pistoolin noin 1 000 ja haulikon noin 7 000. Eniten ohjearvojen ylityksiä Hukan ampumaradalla aiheuttaa kivääriaseilla (ei pienoiskivääri) ampuminen, joka tapahtuu kahdelta eri ampumapaikalta (75 m ja 100 m). Myös pistooli- ja haulikkoammunta aiheuttaa ohjearvojen ylityksiä, mutta vain muutamassa kohteessa ja ylitykset ovat vain noin 2-3 desibelin luokkaa. Meluntorjuntatoimenpiteitä esitetäänkin vain kivääriammuntojen osalta. Esitetyt toimenpiteet ovat aikarajoitusten tiukentaminen sekä ampumakatoksen meluneristyksen parantaminen. Lisäksi esitetään, että äänenvaimentimen käyttöä pyritään lisäämään kehottamalla ampujia käyttämään vaimenninta niiden aseiden osalta, joihin vaimennin on mahdollista asentaa.

Merkittävimmät haitta-aineet ovat luotiaseilla ammuttaessa lyijy, kupari, antimoni ja sinkki, jotka kertyvät pääosin taustavallin iskemäkohtaan. Haulikoissa käytettävien patruunoiden sisältämien haulien merkittävimmät haitta-aineet ovat puolestaan lyijy, antimoni ja arseeni. Hukan ampumaradalle on tehty haitta-aineiden hallinnan tarpeen arviointi, jonka kriteerien perusteella on arvioitu ampumaratatoiminnan ympäristölle tuottamia riskejä ja niiden torjumiseksi edellytettäviä toimenpiteitä. Hukan ampumaradalla haitta-aineita on pääasiassa luotiaseradana taustavallissa ja haulien leviämisalueella. Taustavallin haitta-ainekuormitus on suurimmaksi osaksi rajatulla alueella luotien iskemäkohdasta ja alle puolen metrin syvyydellä. Haulikkoradalla haitta-ainekuormitus on laajemmalla, noin hehtaarin laajuisella alueella. Hauleista suurin osa on ratarakenteen pinnassa tai alle 20 cm:n syvyydellä pinnan alla.

Hukan ampumaradan luotiaseradalla toimivaksi riskinhallintatoimenpiteeksi pohjaveden suojelun osalta on arvioitu pohjaveden muodostumisen estäminen taustavallin kohdalla joko vallin kattamisen tai peittämisen kautta. Haulikkoammunnan osalta paras ja toteuttamiskelpoisin keino haitta-ainekuormituksen vähentämiseksi ja pohjaveden suojelemiseksi on ammunnessa käytettävien lyijyhaulien korvaaminen teräksestä tai muusta vaihtoehtoisesta materiaalista valmistetuilla hauleilla.

Rata-alueella olevien haitta-aineiden ei arvioida aiheuttavan riskejä, jotka vaatisivat akuuttia puhdistamistarvetta. Taustavallista otettujen maanäytteiden perusteella lyijy on pidättynyt tehokkaasti ratarakenteen ylimpään maakerrokseen (0–30 cm) ja haitta-aineiden liukeneminen on jo nykyisessä suojaamattomassa vallissakin ollut hyvin vähäistä. Kokonaisuutena ampumaratatoiminnan pohjavedelle aiheuttama riski arvioidaan vähäiseksi. Riskin vähäisyyttä puoltavat vertailuarvot alittavat haitta-ainepitoisuudet, lyijyn tutkitusti hidas liikkuvuus Hukan ampumarataa vastaavissa oloissa ja pohjaveden virtauksen suuntautuminen ampumaradalta katsoen sivuun lähimmästä vedenottamosta. Pohjaveden hyödyntämisen kannalta riskiä pienentää edelleen itse vesivarantojen suuruus, sillä Virtaan alueella pohjavesikerroksen paksuuden on arvioitu olevan 65–85 metriä. Lisäksi ampumaradalla alle 300 metrin päässä (ampumaratojen BAT-oppaan tutkimustarpeen arvioinnissa mainittu etäisyys) ei ole talousvesikäytössä olevia kaivoja.

Lisätietoja	Ympäristöylitarkastaja Johanna Thessler, p.044 7307423, johanna.thessler@sakyla.fi
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Jukka Reko
Päätösehdotus	Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta antaa seuraavan lausunnon: Toiminnanharjoittajan esittämät meluntorjuntatoimenpiteet ovat riittäviä estämään meluvaikutusten muodostumisen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa kohtuuttomiksi, kunhan toiminta pysyy nykyisellään. Ympäristölupapäätökseen onkin syytä määritellä vuosittaiset enimmäismäärät eri laukaisutyypeille, sillä meluselvityksessä käytetään meluvaikutusten arvioinnin pohjana nykyisiä laukaisumääriä ja sitä tosiasiaa, että laukausten määrät ovat vuositasolla vähäisiä. Myös haitta-aineiden kulkeutumisen estämiseksi esitetyt toimenpiteet vaikuttavat riittävältä, ottaen huomioon, että vaikka ampumaratatoimintaa on alueella ollut pitkään, niin haitta-ainepitoisuudet ovat vähäisiä ja ne ovat kulkeutuneet pääosin alle puolen metrin syvyydelle vallitsevissa olosuhteissa. Ampumarata-alueen ympäristössä on kuitenkin haitta-ainepitoisuuksia siinä määrin, että ympäristöluvassa on syytä määrätä ampumaratatoiminnan päättymisen yhteydessä tarvittavista puhdistusvaatimuksista. Myös raskasmetallien kuormituksen

säännöllisestä tarkkailusta on määrättävä ympäristöluvassa. Sopiviin kohtiin radasta katsottuna virtaussuunnan alapuolelle sekä Huittisten vesihuoltolaitoksen ja Vampula Vesihuolto Oy:n vedenottamojen puolelle on asennettava pohjavesiputket, joista otettavista näytteistä tutkitaan vähintään vuosittain lyijy-, arseeni-, kupari-, antimoni- ja sinkkipitoisuudet sekä muut soveltuvat parametrit.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

=====